

חוזר מינהל הרפואה

חוזר מס': 9/2015

ירושלים, ט"ו אייר, תשע"ה
4 מאי, 2015

אל: מנהלי בתי החולים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: סדציה עמוקה בילדים על ידי רופא שאינו מרדים

סימוכין: חוזרנו מס' 35/2003 מיום: 13.5.2003

בהמשך לחוזרנו שבסימוכין אשר הגדיר תנאים כלליים למתן סדציה בילדים על ידי רופא שאינו מרדים הננו להביא בזאת לידיעתכם עדכונים בנושא אשר מתווספים לחוזר. העידכונים לחוזר הינם פרי עבודת וועדה ייעודית שמונתה למטרה זו וכללה רופאים מתחומים שונים. כמו כן, החוזר אושר על ידי המועצות לכירורגיה, הרדמה וטיפול נמרץ ובריאות הילד ופדיאטריה. הנחיות למתן סדציה בילדים ע"י אחיות יפורסמו בחוזר מינהל הסייעוד.

1. כללי:

- 1.1. טיפול הולם בכאב וחרדה בקרב ילדים הינו מרכיב מקובל ומשמעותי להבטחת איכות הטיפול. קיימת חובה מקצועית ואתית לטפל טיפול מתאים בכאב וחרדה.
- 1.2. פעולות אבחנתיות וטיפוליות רבות המתבצעות בתינוקות וילדים בין כתלי בית החולים כרוכות בכאב וחרדה משמעותיים.
- 1.3. לעיתים יש צורך בסדציה דיסוציאטיבית או עמוקה לשם ביצוע פעולות אבחנתיות שאינן כרוכות בכאב כלל (כגון: MRI או CT) ולא רק לשם ביצוע פעולות טיפוליות מכאיבות (כגון החזרת שבר, או ניקור מורסה).
- 1.4. רצוי שסדציה לילדים תעשה על ידי רופא מרדים. אולם עקב המחסור ברופאים מרדימים ניתן לאפשר, בתנאים מסויימים ובטוחים, לרופאים שאינם מרדימים לבצע.

2. מטרת:

- 2.1. מתן הוראות לביצוע פעולות המצריכות סדציה דיסוציאטיבית או עמוקה (כגון ניקור מותני, ניקור פרקים, החלפת חבישה בנפגעי כוויה וכ"ו). אלה יתווספו להוראות המפורטות בחוזרנו שבסימוכין.
- 2.2. הגדרת התנאים בהם יכול רופא שאינו מרדים, לתת סדציה דיסוציאטיבית או עמוקה, לילד, תוך שמירה על בטיחותו.

3. הגדרות

3.1. "סדציה שטחית" – סדציה קלה שאינה פוגעת ברפלקסים חיוניים (שיעול, בליעה) ואינה גורמת בדרך כלל לבעיה בנתיב האוויר. סדציה זו מותירה את המטופל במצב בו הוא מסוגל להגיב באופן כמעט תואם לגירוי מילולי ולגירוי מכאיב.

3.2. "סדציה דיסוציאטיבית": סדציה המושרית על ידי התרופה קטמין. בסדציה דיסוציאטיבית המטופל נמצא במצב של "ניתוק קורטיקלי", ולכן אינו מסוגל להגיב לגירוי מילולי. בדרך כלל אין פגיעה ברפלקסים חיוניים והסיכון לדיכוי נשימתי נמוך.

3.3. "סדציה עמוקה": במצב זה המטופל אינו מגיב לגירוי מילולי או שאינו מגיב כלל לגירוי מכאיב. קיימת אפשרות לפגיעה ברפלקסים חיוניים וקיים סיכון לדיכוי נשימתי.

4. הנחיות:

4.1. סדציה לילדים העוברים פעולות אבחנתיות או טיפוליות המצריכות סדציה תינתן בכל שעות היממה כולל בשעות התורנות (16:00 אחה"צ עד 08:00 בבוקר).

4.2. רופא מומחה בטיפול נמרץ ילדים או ברפואה דחופה ילדים יהיה רשאי לבצע סדציה עמוקה בילדים בכל האתרים בבית החולים בהם נדרשת סדציה.

4.3. בכל בית חולים שבו מאושפזים ילדים, יוקם, באחריות מנהל בית החולים, שירות סדציה לילדים.

5. שירות סדציה בילדים:

5.1. מנהל השירות לסדציה בילדים יהיה מנהל היחידה להרדמת ילדים, או מומחה בהרדמה עם התמחות בהרדמת ילדים, או מנהל המחלקה לטיפול נמרץ ילדים (מומחה בטיפול נמרץ ילדים), או מנהל מלר"ד ילדים (מומחה ברפואה דחופה).

תפקידים ואחריות:

5.1.1. אחראי לכתיבה ויישום של נהלי הסדציה בבית החולים על פי הכללים שבנהלים הקודמים ועל פי הצרכים היחודיים של בית החולים תוך הקפדה על הכלל שאין לבצע פעולות מכאיבות ללא שננקטו מיטב המאמצים למונעם.

5.1.2. יקבע את סוג ועומק הסדציה, (דיסוציאטיבית או עמוקה), המותרים לביצוע בבית החולים.

5.1.3. אחראי על כל הסדציות שמבוצעת בבית החולים ויבצע בקרה שוטפת על ישום ההמלצות.

5.1.4. אחראי למעקב ורישום של כל הסדציות המבוצעות, לשם בקרה על בטיחות הטיפול והערכת דרישות כוח האדם נדרש לביצוע הסדציות.

הנהלים הפנימיים בנושא הסדציה יכללו בין היתר:

- הגדרת רופאים (בנוסף לרופאי טיפול נמרץ ילדים ורפואה דחופה ילדים) המורשים לביצוע סדציה בילדים. רופאים אלה חייבים להיות מסוגלים לזהות מצבים מסכני חיים ולהעניק החייאה מתקדמת, לעבור השתלמות בסדציה ולבצע באופן פעיל סדציות.
- דרכי הכשרה של הצוות המטפל הרופאי.
- קהל היעד לסדציה.
- מיקום הסדציה והאמצעים הנדרשים לבצועה.
- הגדרת התרופות המותרות לשימוש על ידי מי שאינו מרדים.
- כללי בטיחות לסדציה בילדים.
- רישום ודיווח.

7. חלות

הוראות נוהל זה לא יחולו על המחלקות בהן נדרשות סדציות דחופות - המחלקה לרפואה דחופה, המחלקה לרפואה דחופה ילדים, טיפול נמרץ ילדים, היחידה לטיפול נמרץ בילוד והיחידה לטיפול מיוחד בילוד.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

ד"ר ורד עזרא

ראש מינהל הרפואה (בפועל)

העתק : המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי

הנהלה מורחבת

קרפ"ר - צ.ה.ל

רע"ן רפואה - מקרפ"ר

קרפ"ר - שרות בתי הסוהר

קרפ"ר - משטרת ישראל

רכז הבריאות, אגף תקציבים - משרד הבריאות

יו"ר ההסתדרות הרפואית

יו"ר מועצה מדעית - ההסתדרות הרפואית

מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה

בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי

ארכיון המדינה

מנכ"ל חברת ענבל

סימוכין : 01881514

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא : www.health.gov.il